

Monumentnummer*: 513372

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 23 november 1999
Kadaster deel/nr 82909/177

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Haarlem Haarlem Noord-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Haarlem Den Hout (42)

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Haarlem I 4645

Omschrijving**

Inleiding

In 1889-1890 in eclectische trant gebouwde VRIJSTAANDE VILLA. De villa, gelegen aan de zuidzijde van het Florapark, is ontworpen door de architect D.E.L. van den Arend in opdracht van mr. George Conrad Everwijn de Lange, secretaris van de Haarlemmermeerpolder. De tuin rondom het pand werd in oorsprong ontworpen door L. Springer, maar is nu grotendeels ingericht als parkeerplaats. Aan de zuidzijde van het perceel werd in 1893-1894 een stal met koetshuis en koetsierswoning gebouwd. Het pand is thans (1993) in gebruik als kantoorruimte.

Het Florapark werd in 1873 door L.P. Zocher ontworpen en maakte onderdeel uit van een plan voor de aanleg en bebouwing van het Hazepatersveld. Het Hazepatersveld was een weiland, gelegen tussen de Dreef, Hazepaterslaan en Wagenweg, dat kort vóór 1873 door de gemeente Haarlem was aangekocht van de Doopsgezinde gemeente. De gemeente Haarlem stond voor ogen het weiland te transformeren tot een villapark en zij gaf hiertoe het bedrijf van L.P. Zocher's vader, J.D. Zocher & Co., de opdracht om een plan voor aanleg en bebouwing van het Hazepatersveld te ontwerpen.

In dit plan van aanleg, dat in 1873 gereed kwam, is een contrast zichtbaar tussen enerzijds de formele, stedelijke aanleg zoals die aan het Floraplein en de Dreef gedacht was en anderzijds de landschappelijke aanleg van het Florapark en een deel van de Hazepaterslaan.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

In totaal waren er in het plan 50 woonhuizen geprojecteerd. In de uiteindelijke uitvoering zouden er echter 56 worden gerealiseerd, waardoor er sprake is van een zekere verdichting van het oorspronkelijke ontwerp.

Als eerste kwam de stedelijk aandoende eclectische bebouwing langs het Floraplein tot stand (1876-'77), gevolgd door de neo-renaïssancistische woonblokken langs de Dreef (1880 en 1882). Het Florapark en het westelijk deel van de Hazepaterslaan raakten pas in de periode na 1880 bebouwd, nadat de in Engelse landschapsstijl ontworpen parkaanleg alhier was voltooid.

In het Florapark werden in de periode 1880-1892 acht vrijstaande villa's en drie dubbele villa's gebouwd. Eén van deze villa's, gelegen op de hoek met de Wagenweg, werd in 1939 afgebroken en vervangen door een school. De overige villa's zijn echter nog in het park aanwezig en verkeren voor een groot deel nog in originele staat. Ook de parkaanleg en de kavelverdeling (er heeft geen verdichting van de percelen plaatsgevonden) zijn nog merendeels oorspronkelijk. Het Florapark heeft hierdoor zijn aanzicht als villapark behouden.

De erfafscheidingen tussen de openbare weg en de percelen aan het Florapark, Dreef en Hazepaterslaan zijn bij de aanleg van het villapark in één uniforme stijl ontworpen. Deze oorspronkelijke erfafscheidingen zijn nog bij alle panden aanwezig, al dan niet deels opnieuw opgebouwd.

N.B. Het voormalige stalgebouw aan de zuidzijde van het perceel valt, gezien de latere ingrijpende wijzigingen die zijn aangebracht, buiten de bescherming.

Omschrijving

Vrijstaande villa bestaande uit souterrain, bel-etage, verdieping en kapverdieping. Het geheel is gebouwd op een samengesteld rechthoekig grondplan en wordt gedekt door een afgeknot schilddak bekleed met grijze shingles. In het oostelijk dakschild bevindt zich een kleine originele dakkapel met classicistische details.

Het pand is opgetrokken in grauwe baksteen op een gepleisterde plint, die langs de voorgevel (noord) is bekleed met natuursteen. De detailleringen in de gevels zijn van pleisterwerk. Zo is bovenaan de gevels, net onder de omlopende houten geprofileerde kroonlijst, rondom een brede band van pleisterwerk aangebracht. Ook bevindt zich tussen de bel-etage en de verdieping een omlopende gepleisterde en geprofileerde cordonlijst. Voorts zijn er rondom nog een viertal horizontale banden van pleisterwerk op de gevels aangebracht. De vensters bezitten in alle vier de gevels vrijwel identieke, rijk bewerkte omlijstingen van pleisterwerk. Deze omlijstingen worden vrijwel overal bovenaan afgesloten door rolwerk van pleisterwerk in eclectische trant. Onder alle vensters bevindt zich een versierde pleisterband ter breedte van het venster.

De voorgevel (noord) is drie vensterassen breed. De middelste, risalerende, vensteras wordt op de hoeken afgesloten door gepleisterde en gebosseerde hoeklisenen. In deze middelste vensteras bevindt zich op de bel-etage de entree. Deze entree bestaat uit een dubbele houten deur met classicistische detailleringen en wordt omgeven door een boog van sierpleisterwerk. De entree is bereikbaar door middel van een vijf treden tellende natuurstenen trap. Boven de entree bevindt zich een bepleisterd balkon, gedragen door bepleisterde consoles. De balkondeur is een dubbele openslaande deur. De middelste vensteras is boven de kroonlijst doorgetrokken tot een dakkapel die is versierd met bepleisterde detailleringen in eclectische trant. De dakkapel, die aan weerszijden is voorzien van onder meer klauwstukken en pironen, wordt afgesloten door een half rond fronton. De twee andere vensterassen in de noordgevel hebben zowel op de bel-etage als op de verdieping houten schuifvensters.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Aan de oostzijde van de noordgevel bevindt zich, op de afgeschuinde hoek met de oostgevel, een naar voren springende rechthoekige uitbouw die boven de kroonlijst wordt afgesloten door een afgeknot tentdak met ingezwenkte dakschilden. In het noordelijk dakschild bevindt zich een oeil-de-boeuf. De uitbouw bezit over drie zijden zowel op de bel-etage als de verdieping een houten (T-)schuifvenster.

De oostgevel telt voorts een drietal vensterassen. De linker en rechter vensteras hebben op de verdieping een blind venster. De middelste vensteras heeft op de verdieping een houten T-schuifvenster. Op de bel-etage bevinden zich in totaal drie houten schuifvensters in deze gevel.

De achtergevel (zuid) is over vrijwel de gehele bel-etage met circa twee meter uitgebouwd. Deze in de stijl van het pand gebouwde bakstenen uitbouw wordt afgesloten door een plat dak en heeft aan de zuidzijde een circa één meter diepe erker. Naast deze deels uit hout opgetrokken erker, bezit de uitbouw aan de oostzijde één houten T-schuifvenster. Ten westen van de uitbouw bevindt zich op de bel-etage van de zuidgevel één houten schuifvenster. Op de verdieping bevinden zich in deze gevel een drietal houten T-vensters.

De westgevel telt in totaal drie vensterassen. De linker, enigszins terugliggend gelegen, vensteras heeft twee blinde vensters. De andere twee vensterassen hebben op de bel-etage houten schuifvensters (de linker met een T-vorm) en op de verdieping een blind venster in de rechter vensteras en een houten T-schuifvenster in de linker vensteras.

Het interieur van het pand is nog voor een deel oorspronkelijk. De tuin rondom het pand is heden ten dage grotendeels ingericht als parkeerplaats. Alleen aan de noordzijde van het perceel is de tuin nog enigszins intact. De villa bezit aan de straatzijde nog de oorspronkelijke erfafscheiding. Deze erfafscheiding bestaat uit een laag bakstenen muurtje afgedekt door een hardstenen plint, met daar bovenop een donkergroen geverfd smeedijzeren sierhekwerk. De erfafscheiding wordt op twee plaatsen onderbroken voor een entree. Deze entrees bestaan uit dubbele openslaande hekwerken die aan weerszijden worden gemarkeerd door een donkergroen geverfde gecanneleerde ijzeren zuil op een hardstenen basement. Het Corinthisch kapiteel van de zuil wordt bekroond door een in goudkleur geverfde dennenappel

Waardering

Gaaf bewaarde villa met bijbehorende erfafscheiding van algemeen belang wegens architectuurhistorische en cultuurhistorische waarde, alsmede wegens ensemblewaarde als onderdeel van de villa-bebouwing in het door zijn landschappelijke aanleg waardevolle Florapark.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument